

Finansverksamheten och riskhanteringen i Malmö stads kommunkoncern 2024

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Viktiga händelser under året.....	4
Räntebärande nettofordran oförändrad	4
Fortsatt högsta kreditbetyg med stabila utsikter	5
Hållbar finansiering av investeringar	5
Gröna obligationer	5
Sociala obligationer	6
Lån från investeringsbanker	7
EU-direktiv och förordningar	8
Kapitalmarknad	8
Riskhantering	9
Allmänt	9
Likviditet	10
Upplåning	10
Utlåning	12
Ränterisk	14
Valutarisk	14
Motpartsrisker	15
Operativa risker och intern kontroll	15
Avvikelser mot Finanspolicy för Malmö stad.....	16
Finansnetto för internbanken	16
Stiftelseförvaltning	16
Sammanfattning.....	17

Bakgrund

I enlighet med av kommunstyrelsen beslutad finanspolicy för Malmö stad ska finanschefen årligen rapportera en utvärdering av finansverksamheten och riskhanteringen i koncernen till kommunstyrelsen och stadsrevisionen.

I stadens finansiella föreskrifter framgår att de övergripande målsättningarna för finansverksamheten inom kommunkoncernen är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital;
- inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto;
- effektivisera och utnyttja stordriftsfördelar inom upplåning, kapitalflöden, likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster;
- i samförvaltade stiftelser skapa underlag för att årligen kunna dela ut medel samt långsiktigt värdesäkra kapitalet.

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och enligt med på området gällande lagstiftning, kommunal rätt samt EU-rättsliga principer. Verksamheten ska kännetecknas av hög kompetens och god riskkontroll.

Viktiga händelser under året

Räntebärande nettofordran oförändrad

Under året har det skett en ökning av vidareutlåningen med 1 158 mnkr, en minskning av kommunens likviditet med 704 mnkr, samt en ökning av upptagna lån med 462 mnkr. En kvittningsemission har genomförts under året, där Malmö stadshus AB:s skuld om 823 mnkr omvandlades till aktier. Detta har medfört att kommunens likviditet har minskat med motsvarande belopp.

Sammantaget har det inneburit att räntebärande nettofordran exklusive pensionsavsättningar uppgick till 2 434 mnkr den 31 dec 2024 och är i princip oförändrad jämfört med den 31 dec 2023 (2 442 mnkr).

Fortsatt högsta kreditbetyg med stabila utsikter

Malmö stad har sedan 2011 det högsta kreditbetyget, AAA, från Standard & Poor:s (S&P) och med stabila utsikter.

Av S&P:s skriftliga rapport från den 27 maj 2024 framgår att det högsta betyget baseras på att stadens konservativa riskhantering som syns via stadens skuld- och likviditetshantering, att staden gynnas av den svenska statens extremt förutsägbara och supporterande utjämningsystem samt att stadens ekonomiska utveckling gynnas av integrationen i Öresundsregionen.

S&P ser viss risk längre fram att ökade investeringar i bland annat VA-verksamheten kan leda till försämrade ekonomiska nyckeltal. S&P bedömningar sträcker sig 2,5 år fram i tiden och större VA-investeringar som MAXIMA förväntas ligga ytterligare ett par år fram.

Nästa möte med S&P äger rum i april 2025 och uppdatering av betyget förväntas ske under maj 2025.

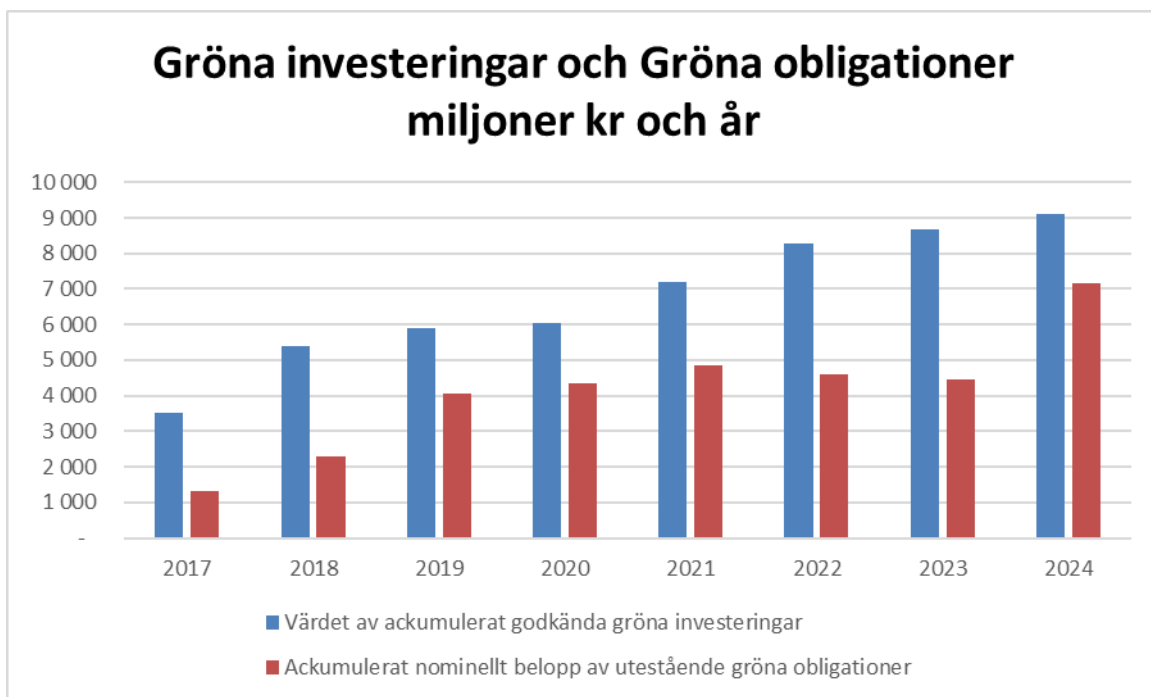
Hållbar finansiering av investeringar

Hållbar finansiering får successivt en alltmer framträdande betydelse för Malmö stads finansiering. Gröna obligationer tillsammans med bilaterala lånefaciliteter med investeringsbanker utgör basen hållbar finansiering och uppgår tillsammans till 10,8 mdkr, det vill säga 68 % (60 %) av all upplåning. Sociala obligationer är ett hållbart finansieringsalternativ. Definitionen av vad som utgör en hållbar investering är under förändring och tillämpning av förordningar/direktiv justeras. Eftersom europeiska myndigheter ställer mer omfattande krav behöver långivande företag följa dessa riktlinjer. Hållbara investeringar är en förutsättning för att staden ska kunna anskaffa kapital.

Gröna obligationer

Malmö stads gröna obligationer finansierar investeringar med klimat och/eller miljönytta. Stadens miljökommitté bedömer löpande om investeringar som genomförts av förvaltningar, bolag och kommunalförbund möter kraven i Malmö stads ramverk för gröna obligationer. Under år 2024 emitterade Malmö stad obligationer till ett värde om 3,7 mdkr, varav samtliga fem var gröna. Andelen utestående gröna obligationer har ökat till 7,2 mdkr.

I stadens årliga gröna obligationsrapport redogör stadens miljökommitté för vilka noga utvalda miljö- och klimatvänliga investeringar som kapitalet har gått till och vilken klimat-/miljönytta som skapats.

Under år 2024 har miljökommittén genomfört nio möten. Kommittén har under året haft totalt 16 investeringar uppe för bedömning varav 14 investeringar, till ett totalt värde av ca 235 mnkr, har godkänts. Miljökommittén har under året även haft diskussioner med ett par banker avseende en eventuell uppdatering av ramverket för gröna obligationer. Upplåningen under nuvarande ramverk för gröna obligationer fungerar tillfredsställande men en uppdatering av ramverket skulle dels förstärka stadens hållbara finansieringsprofil och dels möjliggöra anpassning till nya EU direktiv.

Sociala obligationer

Under våren 2023 färdigställdes Malmö stads ramverk för Sociala obligationer. Genom att kunna identifiera gröna såväl som sociala investeringar träffas nu Agenda 2030:s samtliga 17 globala mål. För att en fysisk investering ska vara social, behöver den fysiska investeringen ofta kombineras med en social insats. Detta medför en betydligt ökad svårighetsgrad i att bland annat mäta och följa upp effekter.

Den sociala finansieringskommittén (SFK) har haft sex möten under 2024. Antalet godkända sociala investeringar uppgår nu till totalt 990 mnkr. Social investering är en komplex produkt med utmaningar som ur ett upplåningsperspektiv gör att sociala obligationer inte kommer kunna generera samma mängd upplåning som gröna obligationer kan.

Initialt finns utmaning i hur SFK kommunicerar kring vad som skulle kunna vara en social investering. Kommunikationsmaterial har tagits fram med avsikt att stödja processen att identifiera och välja ut potentiella sociala investeringar. Utöver att identifiering av social obligation är utmanande är även process för godkännande och uppföljning mer komplext än för motsvarande gröna investeringar. Tidsåtgången för att skapa sociala investeringar som underlag för social obligation är längre och mer oviss än för motsvarande gröna.

Ovanstående utmaningar till trots förväntas social obligation bli ett av flera viktiga finansieringsverktyg som är tillgängliga för staden och därför ett strategiskt viktigt instrument. Social obligation planeras att ges ut under hösten 2025. Inför utgivande av social obligation kommer stadens rådgivande bank för framtagande av ramverket, SEB, att arrangera ett möte med långgivare där staden presenterar det sociala ramverket och kommunicerar upplåningsplaner via social obligation.

Lån från investeringsbanker

Utöver gröna och sociala obligationer växer betydelsen av stadens kreditlöften med investeringsbankerna, Europeiska Investeringsbanken (EIB), Nordiska Investeringsbanken (NIB) och Council of Europe Development Bank (CEB).

Kreditlöftena ges för projektfinansiering av olika investeringar i staden som möter investeringsbankernas hållbarhetskrav. Bankerna finansierar mellan 50 % och 70 % av stadens investeringar inom olika verksamheter. NIB finansierar VA-investeringar, CEB finansierar byggande av skolor med fokus på social nytta och EIB har fram till i år finansierat byggande av skolfastigheter med fokus på miljö- och klimatnytta. Finansiering av detta slag bedöms därför vara en del av stadens hållbara finansiering. Det stärker relationen med långgivarna, vilket ökar möjligheterna till framtida lån och lånelöften. Denna typ av finansiering kräver dock en omfattande återrapportering direkt till investeringsbankerna, det vill säga utöver till exempel den årliga gröna obligationsrapporten.

Per årsskiftet hade Malmö stad tagit upp 3,7 mdkr (4,7 mdkr) i lån från dessa banker. Kvarstående tillgängliga kreditlöften från NIB uppgick till 0,8 mdkr (0,8 mdkr) och från CEB till 0,9 mdkr (0,9 mdkr). I december 2024 tecknades ett nytt kreditlöftesavtal om 2,6 mdkr med EIB för finansiering av MKB:s planerade byggande av energieffektiva bostäder under de kommande 5 åren. Per årsskiftet fanns 4,3 mdkr i kreditlöften från dessa investeringsbanker.

EU-direktiv och förordningar

Myndigheter ställer fortsatt allt större krav på att långgivare ska återkoppla hur deras kapital använts och vilken hållbar nytta det skapat. Eftersom kraven ställs på företag träffas inte Malmö stad direkt men likväl indirekt då staden är låntagare och långgivarna är företag.

EU:s taxonomiförordning definierar kriterier för att avgöra om en ekonomisk aktivitet kan klassificeras som miljömässigt hållbar. För att en investering ska klassificeras som miljömässigt hållbar krävs att den bidrar väsentligt till ett av EU:s sex miljömål, inte orsakar betydande skada på något av de återstående fem EU-miljömålen samt följer minimiskyddsåtgärder.

Taxonomikraven träffar MKB Fastighets AB eftersom bolagets antal anställda, balansomslutning och nettoomsättning överstiger gränsvärden i förordningen. Eftersom MKB Fastighets AB träffas av kraven träffas hela Malmö stadshuskoncernen. Under året har därför Malmö stadshus AB med hjälp av upphandlad konsult påbörjat klassificeringsarbetet. Krav på rapportering gäller för räkenskapsåret 2025.

Även investerande förvaltningar har påbörjat arbetet med att undersöka förutsättningar och möjligheter för att kategorisera investeringar i enlighet med taxonomin.

På motsvarande sätt som EU:s taxonomiförordning träder i kraft för Malmö stadshus AB träder även Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) i kraft för räkenskapsåret 2025. Med hjälp av upphandlad konsult har Malmö stadshus AB tagit fram väsentliga hållbarhetsområden för koncernen för att möjliggöra rapportering avseende räkenskapsåret 2025.

Kapitalmarknad

Styrränteuppgången från 2023 har reverserats under 2024 och fallit från 4,00 % till 2,50 %. Under januari 2025 sänkte Riksbanken ytterligare en

kvarts procent till 2,25 %. Korta såväl som långa marknadsräntor har under året handlat mellan 3 och 2 procents nivåerna och trenden har varit nedåt. Börsen steg med drygt 5 % samtidigt som kronan föll i värde, mot Euron från 11,20 till 11,45. I starten av 2025 har kronan stärkts, längre marknadsräntor vänt upp samtidigt som prognoser för styrräntan pekar på att nuvarande nivå runt 2,00 – 2,25 % kan stå sig under en längre tid.

Riskhantering

Allmänt

Risken exponeringen avseende finansiella poster mäts löpande i internbankens finanssystem. Varje månad, förutom för juni, upprättas och tillställs kommunstyrelsens arbetsutskott en finansiell rapport med balans- och riskavstämning. Tertialvis tillställs även kommunstyrelsen dessa rapporter. Per 2024-12-31 var utfallet enligt tabell nedan.

Helägda bolag och kommunalförbund ansvarar själva för sin finansiella riskhantering. Enligt de finansiella föreskrifterna för Malmö stads kommunkoncern ska de helägda bolagen - inom ramen för föreskrifterna - utforma strategi och riskmandat för respektive organisations riskhantering. I de fall finansiell policy ej antagits av bolagsstyrelse gäller stadens finanspolicy.

Typ av risk	Policy	Utfall
Ränterisk*	50 mnkr	16,9 mnkr
Likviditetsrisk	lånelöften och likviditet överstiger kommande 12 månaders finansieringsbehov	överstiger med 5,8 mdkr
Finansieringsrisk	2 - 5 år	2,8 år
Motpartsrisk		
Placeringar	beroende av rating	Inom policyram
Derivat	beroende av rating	inom policyram
Valutarisk	finansiella valutaaffärer ska säkras	inom policyram

* För perioden upp till ett år gäller att en procentenhets förändring av marknadsräntorna maximalt får påverka Malmö stads resultat med 50 mnkr.

Likviditet

Internbanken hanterar stadens, de helägda bolagens samt VA Syds och Räddningstjänsten Syds likviditet genom ett gemensamt koncernvalutakonto.

Internbanken ska enligt finanspolicyn hålla betalningsberedskap så att likviditetsreserven minst ska uppgå till summan av externa skulder med förfall inom 12 månader.

Per 2024-12-31 uppgick internbankens likviditetsreserv till 11 216 (7 365) mnkr varav 1 647 (1 530) mnkr utgjordes av likvida medel på bankkonto. Skulder med kapitalförfall inom 12 månader uppgick till 5 392 (5 280) mnkr.

Tillgänglig likviditet, mnkr	Faktiska värden	Gräns i policy
Kassa och bankmedel	1 681	
Ej nyttjade kreditlöften	7 305	
Ej nyttjade checkkrediter	2 230	
Summa tillgänglig likviditet	11 216	
Skulder med förfall inom 12 månader	-5 392	
Summa	5 824	> 0 mnkr

Upplåning

Malmö stads upplåning uppgick per 2024-12-31 till 15,8 mdkr (15,4 mdkr). Den av kommunfullmäktige beslutade låneramen för Malmö stad uppgår till 40 mdkr.

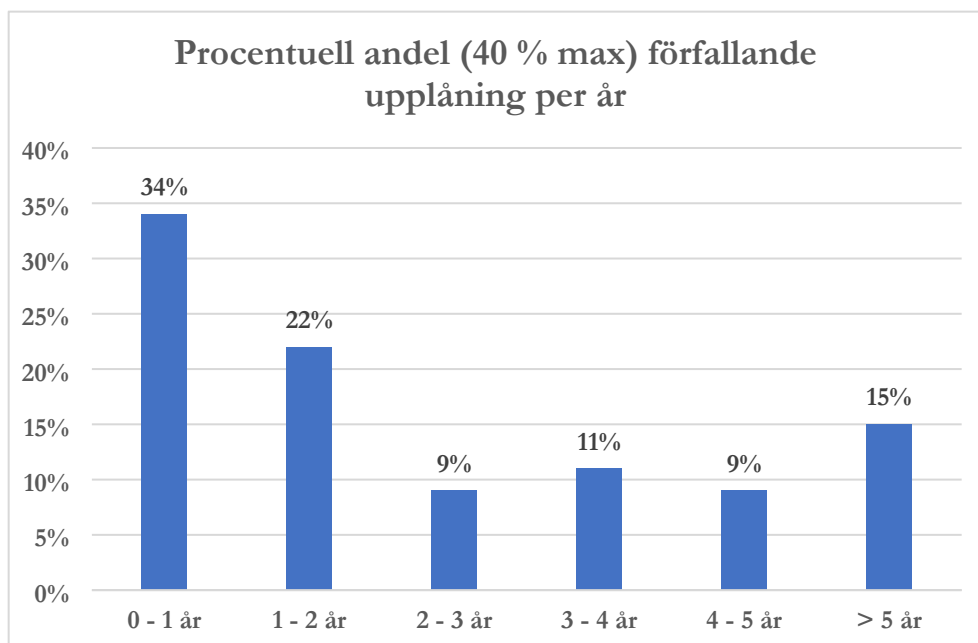
Program (mdkr)	Nyttjande 2024-12-31	Nyttjande 2023-12-31	Ram i program
Euro Medium Term Note (EMTN)	10,1	8,1,	25,0
<i>varav EMTN gröna obligationer</i>	7,2	4,5	
Kommuncertifikat	0	0,5	5,0
Euro Commercial Paper (ECP)	2,0	2,0	5,0
Bilaterala lån	3,7	4,7	E/T
Total Upplåning	15,8	15,4	E/T
Kommunfullmäktiges låneram för Malmö stad	E/T	E/T	40,0

Andelen gröna obligationer av utestående obligationer har ökat signifikant och uppgår till 71 % (56 %).

Den genomsnittliga återstående löptiden för Malmö stads låneskuld uppgick vid årsskiftet till 2,8 år (2,7 år).

Den genomsnittliga räntebindningstiden för Malmö stads upplåning uppgick per 2024-12-31 till 4,3 år (3,4 år).

I nedanstående diagram framgår förfallostrukturen för Malmö stads lån per 2024-12-31.

Den genomsnittliga räntekostnaden för Malmö stads upplåning under året uppgick till 1,97 % (1,48 %).

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en okänd kostnad, ha tillgång till medel för betalningar. Malmö stads finanspolicy anger att den genomsnittliga återstående löptiden för förfall av lån ska vara mellan 2 och 5 år. Utfallet per 2024-12-31 uppgick till 2,8 år. Vidare anger finanspolicyen att låneförfallen maximalt får utgöra 40% av den totala låneskulden per 12 månaders period, vilket också är utfallet. Se stapeldiagram ovan.

Utöver att hålla kapitalbindning inom intervallet och att fördela låneförfallen över tid, begränsas finansieringsrisken genom att internbanken använder olika finansieringskällor. Ytterligare en riskbegränsning är den likviditetsreserv som utgörs av checkkrediter och kreditlöften från affärsbanker. Även arbetet med hållbar finansiering och den dialog som den leder till med stadens olika långivare bidrar till riskreducering.

Utlåning

Malmö stads utlåning per 31 december 2024 samt av kommunfullmäktige beslutade utlåningsramar framgår av tabellen nedan.

Bolag/kommunalförbund	Utlåning 2024, mnr	Utlåning 2023, mnr	Låneram, mnr
MKB Fastighets AB	12 015	11 607	15 000
VA-Syd	4 595	3 862	5 200
VA Syd, Maxima (ram i prisläge per januari 2024)	0	0	14 537
Malmö Kommuns Parkerings AB	504	489	1 000
Malmö Leasing AB	181	179	250
Räddningstjänsten Syd	53	61	170
Malmö Live Konserthus AB	0	0	180
Malmö Stadshus AB	15	618	1 000
Malmö Stadsteater AB	0	0	90
Minc i Sverige AB	0	0	10
Sydvatten AB	115	115	1 408
Stiftelsen Flensburgska huset	9	0	13
Övriga	1	2	6
Summa	17 488	16 933	38 878

Av tabellen ovan framgår att internbankens utlåning ökade med 555 mnr mellan 2023 och 2024. Ökningen bestod framför allt i ökad utlåning till VA Syd med 733 mnr och till MKB med 408 mnr. I tabellen ovan ingår utlåning till Malmö Stadshus AB som vid årsskiftet 2023 uppgick till 618 mnr och vid årsskiftet 2024, efter genomförd kvittningsemission, uppgick till 15 mnr. Vid tillfället för kvittningsemissionen uppgick skulden till 823 mnr. Hade den inte genomförts hade utlåningen till Malmö stadshus i tabellen ovan varit 823 mnr högre vid utgången av 2024.

Internbankens prissättning för utlåning baseras på marknadsmässiga villkor.

Den genomsnittliga ränteintäkten för internbankens utlåning under 2024 uppgick till 2,59 % (2,18 %).

Ränterisk

Med Malmö stads ränterisk menas risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar stadens finansnetto negativt.

Ränteriskhantering syftar till att undvika stora och snabba genomslag i finansnettot.

En förändring av räntan med 1 procentenhet påverkar Malmö stads finansnetto de kommande 12 månaderna med $\pm 16,9$ mnkr vilket är innanför gränsvärdet i policyn om ± 50 mnkr.

Ränterisk för Malmö stad uppstår i samband med upp- och utlåning samt vid placeringar, såväl mot extern motpart som inom koncernen. Malmö stads utlåning sker till internbankskunder ¹.

Derivatinstrument används i syfte att ränte- och valutasäkra upplåning men även för att räntesäkra utlåning till bolag och förbund. Malmö stads derivatportfölj, inklusive koncerninterna derivat, uppgick per 2024-12-31 till 24,3 mdkr (21,5 mdkr). Marknadsvärdet för derivat mot affärsbanker uppgick vid årsskiftet till +95 mnkr (-59 mnkr) medan marknadsvärdet mot MKB uppgick till -104 mnkr (-106 mnkr). Netto hade kommunen således ett negativt marknadsvärde för derivaten om -9 mnkr (-165 mnkr).

Likt tidigare år påverkar marknadsvärdena för ränte- och valutaderivat inte resultatet vare sig för Malmö stad eller för kommunkoncernen. Detta eftersom Malmö stads och kommunkoncernens hantering av ränte- och valutaderivat bedöms uppfylla kraven på effektiv säkring enligt regelverket för säkringsredovisning. Malmö stad följer anvisningar från Rådet för kommunal redovisning (RKR R8) och bland annat MKB Fastighets AB säkringsredovisar enligt K3-regelverket.

Valutarisk

Enligt finanspolicyn för Malmö stad ska valutarisker som uppkommer då staden lånar eller placerar i utländsk valuta säkras omedelbart.

¹ Internbankskunder utgörs av stadens helägda bolag och kommunalförbund

Kommunens upplåning i utländsk valuta har säkrats med ränte- och valutaderivat så att inga finansiella nettopositioner i utländsk valuta uppstår. Det finns ett transaktionskonto i euro som inte säkras eftersom behållningen på kontot är mycket begränsat. Valutarisken bedöms därför vara obetydlig.

Motpartsrisiker

Med motpartsrisk avses risken att internbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser och att ställda säkerheter ej täcker fordran.

I syfte att begränsa motpartsrisken får internbanken inte placera mer än 1 000 mnkr per namngiven bank i finanspolicyn.

Avseende motpartsrisiker för derivatkontrakt är dessa relaterade till bankernas rating. Internbanken får inte ha motpartsrisiker med affärsbank vars rating understiger kreditbetyget "A-" från Standard & Poor's.

Operativa risker och intern kontroll

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktigheter i system. De operativa riskerna ska begränsas genom uppdaterade och väl dokumenterade rutiner.

Finansverksamhetens organisation ska utformas så att en god intern kontroll säkerställs. Målet med hanteringen av de operativa riskerna är att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller bristande kontroll.

Årligen genomförs en riskanalys för förvaltning 099 finansiering. Resultatet av denna utgör därefter en av grunderna till den interna kontrollplanen för kommunstyrelsen. Under 2024 kommer en extern utvärdering av internbankens verksamhet att genomföras. Utvärderingen syftar till att säkerställa internbankens resiliens och förmåga till kontinuitet parallellt med att uppdraget ökar i omfattning.

Under 2024 har den operativa verksamheten inte medfört några oförutsedda kostnader.

Avvikelser mot Finanspolicy för Malmö stad

Av finanspolicyn för Malmö stad framgår att eventuella avvikelser mot finanspolicyn utan dröjsmål ska rapporteras till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Under året noterades inga avvikelser mot finanspolicyn.

Finansnetto för internbanken

I internbankens finansnetto ingår internbankens samtliga finansiella intäkter och kostnader med undantag för utdelningar och ränta på pensionsskulden, det vill säga samtliga intäkter och kostnader som internbanken kan styra över.

Finansnettot för internbanksverksamheten år 2024 uppgick till +190 mnkr (176 mnkr).

Att Malmö stad kan låna till en lägre ränta än vad stadens bolag själva kan, bidrar till en positiv resultateffekt för staden. Ett alternativ till stadens internbanksverksamhet vore att stadens bolag själva skulle låna via affärsbankerna och att denna resultateffekt då skulle hamna hos bankerna.

Stiftelseförvaltning

Kapitalet som förvaltas för de samförvaltade stiftelserna, Södertorpsgården ekonomisk förening samt Märta och Henrik Grönbergs stiftelse, uppgick per 2024-12-31 till sammanlagt 3,26 mdkr (2,96 mdkr). Kapitalet är i sin helhet placerat i "Passiv stiftelsefond Skåne" (PSS). Målsättningen för PSS är att reallt värdesäkra kapitalet.

Avkastningen på kapitalförvaltningen uppgick under året till +12,1 % (14,3 %). Placeringspolicyn anger ett avkastningskrav om 2,5 % plus inflation (reallt). Årets avkastning överstiger därmed policyns krav.

Som en del i uppdraget att värdesäkra stiftelsernas kapital fortsätter arbetet med att se över möjligheterna för en alternativ förvaltningsmodell i syfte att på längre sikt skapa ökad riskjusterad avkastning och en förbättrad hållbarhetsprofil på förvaltad kapital.

Utdelningen för år 2024 är beslutad till 65,1 mnkr (64,6 mnkr).

Sammanfattning

Finansverksamheten bedrivs enligt de finansiella föreskrifterna för Malmö stads kommunkoncern, enligt finanspolicy för Malmö stad samt enligt beslutade ramar för upplåning, borgen och utlåning. Även till staden anknuten stiftelseförvaltning förvaltas i enlighet med för stiftelserna angiven placeringspolicy. Nödvändiga system och rutiner finns på plats och utvecklas kontinuerligt.

Sammantaget bedömer jag den finansiella riskhanteringen som tillfredställande.

Malmö 2025-02-11

Claes Ramel

Finanschef